

Kvalitetssystemet på Rysensteen Gymnasium - forankret i en kvalitetskultur

På Rysensteen Gymnasium er den bærende tanke i kvalitetsarbejdet, at organisationen på alle niveauer skal medtænke evaluering som en naturlig del af alle aktiviteter. Derfor er en vigtig del af kvalitetsarbejdet, at alle - herunder såvel lærere som ledelse og udvalg - løbende evaluerer deres arbejde.

Med udgangspunkt i skolens værdigrundlag har vi valgt en decentral tilgang til arbejdet med kvalitetsudvikling. Den decentrale strategi kommer til udtryk i forbindelse med gennemførelse af konkrete evalueringer, hvor vi tilsigter at både målformulering, evaluering, tolkning og opfølgingsplaner i videst muligt omfang gennemføres på så decentralt et niveau som muligt – dvs. i de styregrupper som har ansvaret for de konkrete tiltag. På denne måde kommer udvikling snarere end kontrol i fokus for kvalitetsarbejdet.

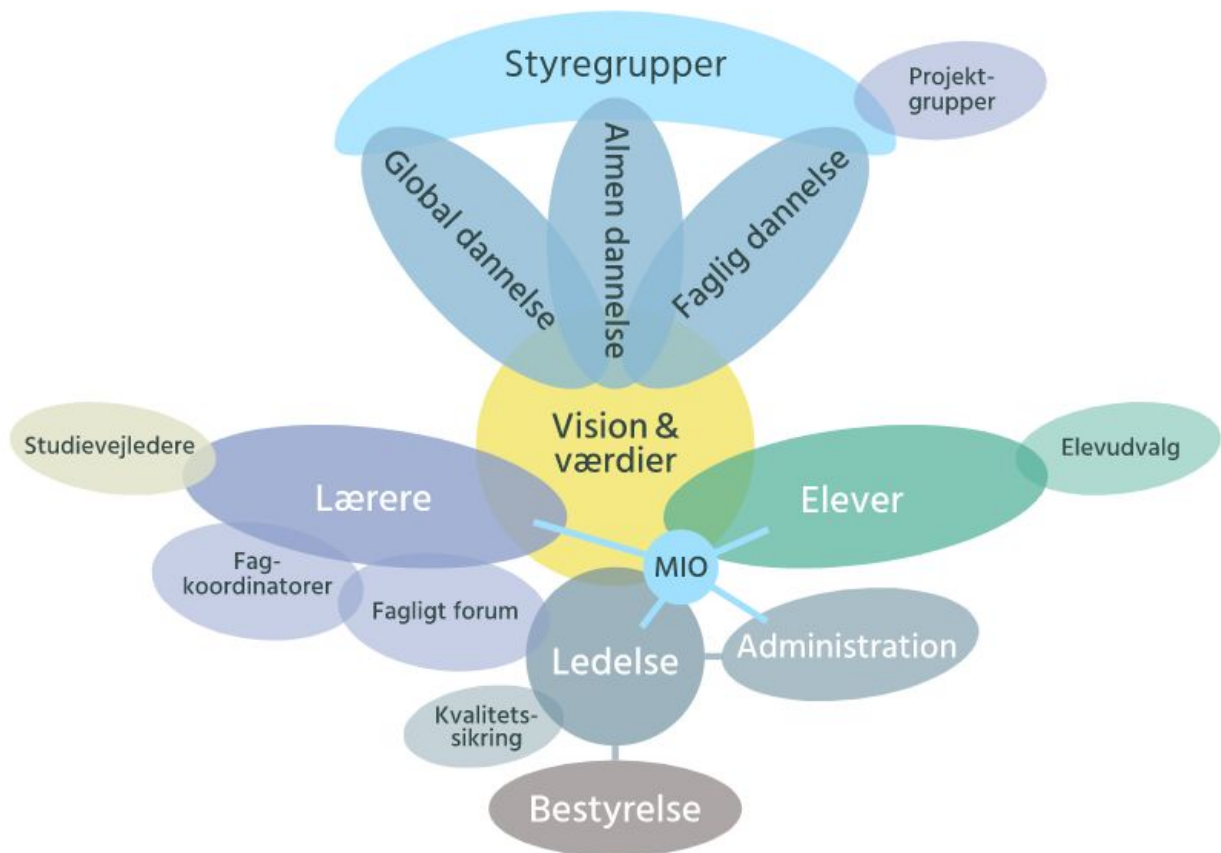
Det tilsigtes, at kvalitetsarbejdet ikke blot er et ledelsesværktøj, men snarere etableres som en bredt forankret tankegang, der skaber udvikling i hele skolens organisation fra top til bund. Og snarere end blot et kvalitetssystem er der tale om en kvalitetskultur, der gennemsyrrer hele skolen som organisation. Vores kvalitetskultur tager dermed udgangspunkt i to elementer:

- et kulturelt element som er organisationskulturen
- et strukturelt element som er selve kvalitetssystemet

Hvad angår det kulturelle element bygger det på forståelsen af Rysensteen Gymnasium som et ambitiøst gymnasium med tydelige organisatoriske strategier og målsætninger samt medarbejdere med en veludviklet organisationsprofessionalisme og fagprofessionalisme. Men vi anerkender også gymnasiet som en løst koblet organisation, hvor de strømme af værdier og målsætninger, som udgår fra ledelsesniveau, er nødt til at give mening i en række forskellige faglige miljøer. Vi har derfor en lang tradition for en organisationsstruktur baseret på medinddragelse og medledelse i en tydelig ramme af en vision og langsigtede strategiske målsætninger. Denne medledelseskultur udfoldes i en organisatorisk ramme, som det fremgår af organisationsdiagrammet herunder.

Fra skoleåret 2020-21 ændres organisationsstrukturen til en struktur, som er skitseret i dette diagram:

Organisationsdiagram for Rysensteen Gymnasium:

Visionen og værdierne står centralt i organisationen. Det strategiske mål om at danne fagligt, globalt og alment sikres gennem et intensivt arbejde, der bringer dannelsesdimensionerne i spil hver dag. Dette implementeringsarbejde ledes af styregrupperne for [Almen dannelse](#), [Global dannelse](#) og [Faglig dannelse](#).

Der findes desuden projektgrupper som refererer til en styregruppe, men har en mere midlertidig karakter, og deres opgave er så konkret og afgrænset, at den udføres af medarbejdere uden samme tætte organisatoriske forankring, som man ser det i styregrupperne. Formålet med denne organisering har været at etablere en struktur, som både har en klar samlet organisatorisk ramme, men som samtidig er fleksibel og giver mulighed for inddragelse af mange lærere.

Hver styregruppe består – udover en række lærere – af en leder samt en pædagogisk faglig koordinator, som indgår i ledelsen. Formålet med den organisationsstruktur er at sikre tilstrækkeligt ledelsesmæssige ressourcer i styregrupperne blandt andet med henblik på et stærkt samarbejde på tværs af styregrupperne.

Udover styregrupperne er der Enhed for Kvalitetssikring, som er en stabsfunktion under rektor.

Foruden de tre styregrupper og Enhed for Kvalitetssikring indgår Fagligt Forum i organisationsstrukturen. Dette organ skal give stemmer til fagligt-pædagogiske iagttagelser til og for de indsatser, vi påtænker at arbejde med på Rysensteen Gymnasium - både dem, der kommer udefra, og dem, der vokser op indefra i skolens organisation. Fagligt Forum skal fungere som følgegruppe på igangværende indsatser og sikre integration af tiltag i den bredere faglighed på Rysensteen Gymnasium. Fagligt Forum vil bestå af seks fagreferenter, som repræsenterer alle fakulteter.

Med udgangspunkt i denne organisationskultur har det været et bærende princip for vores kvalitetssystem, forstået som de konkrete processer og strukturer som skaber kvalitet, at de styregrupper, som har ansvaret for at iværksætte nye tiltag på gymnasiet, også er dem der er ansvarlige for at eksplicite målsætninger, indtænkte og gennemføre evaluering og udarbejde opfølgingsplaner. Det er Enhed for Kvalitetssikring, der har det overordnede ansvar for at sikre, at rammerne og processerne er tydelige og håndterlige.

Strategiske målsætninger og styregruppernes evaluering

På Rysensteen Gymnasium tager udviklingsarbejdet udgangspunkt i skolens overordnede vision og værdigrundlag (<http://rysensteen.dk/om/vision>). På baggrund heraf formuleres langsigtede strategiplaner, som udfoldes i årlige handleplaner inden for styregruppernes områder.

Styregrupperne planlægger, hvilke tiltag der skal virkeliggøre deres målsætninger og gør sig tanker om, hvordan man måler på, om de lykkes. I februar indhenter Enheden for Kvalitetssikring styregruppernes ønsker om spørgsmål til den årlige spørgeskemaundersøgelse. Hvis der er behov for mere kvalitative evalueringstiltag, hjælper Enhed for Kvalitetssikring med at gennemføre disse. Den årlige spørgeskemaundersøgelse indbefatter samtlige elever og lærere og afvikles af Enhed for Kvalitetssikring. I spørgeskemaundersøgelsen indgår dels en lang række faste elementer, som årligt evaluerer generelle resultater og elevtilfredshed, og dels de spørgsmål, som styregrupperne ønsker for at evaluere deres årlige handleplaner. Spørgeskemaundersøgelsen afvikles typisk i uge 9 for at give styregrupperne tid til at tolke resultaterne og komme med bud på opfølgingsplaner, inden lærerkollegiet høres ved en kvalitetssikringsdag, hvor erfaringere fra spørgeskemaundersøgelsen diskuteres. Efterfølgende skrives de endelige udkast til opfølgingsplaner og HHF mødes til en strategidag, hvor de endelige handleplaner/opfølgingsplaner for det kommende skoleår vedtages. Samlet set giver det et årshjul for arbejdet med kvalitetssikring, der ser således ud:

Et årshjul for kvalitetssystemet

Ressourceregnskabet

Resultaterne af de vigtigste årlige evalueringer offentliggøres i det årlige ressourceregnskab (<https://rysensteen.dk/ressource-regnskaber-og-n%C3%B8gletal>). Heri beskrives dels resultaterne af de faste tilbagevendende spørgsmål om en række centrale uddannelsesmæssige resultater - heriblandt karaktergennemsnit og socioøkonomisk reference, men også andre relevante udviklinger indgår, som eksempelvis ansøgstal, sygefravær, forholdet mellem årskaracter og eksamenskaracter, deltagere i talentprogrammer, frafald, fravær, optagelse på videregående uddannelser og produktivetsopgørelser. Der er også et afsnit, som årligt belyser elevernes tilfredshed med en række centrale dele af uddannelsen herunder: overgangen fra grundskole til gymnasium, arbejdsbelastningen, undervisningens kvalitet, tilbud uden for undervisningen, og hvor godt vi understøtter både det studieforberedende og det almindennende.

I den sidste del af ressourceregnskabet offentliggøres styregruppernes opsamlinger på årets handleplaner, idet hver styregruppe kort beskriver årets arbejde og evalueringer og de fremadrettede opfølgingsbehov, som deres arbejde har medført.

Lovgrundlaget for Rysensteen Gymnasium kvalitetssikringsarbejde

Det lovmæssige grundlag for Rysensteens kvalitetssikringsarbejde tager udgangspunkt i:

- Lov om de gymnasiale uddannelser § 71
- Bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser §5, §19 og §59-63

I bekendtgørelsens §71 samt §59-63 beskrives retningslinjerne for de gymnasiale uddannelsers kvalitetssystem og målinger af elevernes/kursisternes trivsel.

Bekendtgørelsen indeholder fire hovedkrav til de gymnasiale uddannelsers kvalitetssystem.

De fire hovedkrav handler om

1. Selvevaluering
2. Evalueringsstrategi for evaluering af særlige faglige og pædagogiske indsatser
3. Opfølgingsplaner på kvalitetssikringsarbejdet
4. Trivselsmålinger

I det følgende gennemgås hvordan Rysensteen Gymnasium imødekommer de fire hovedkrav.

Kvalitetssystemets arbejde med selvevaluering

Ifølge bekendtgørelsens §60 skal kvalitetssystemet indeholde en procedure for en årlig selvevaluering og den løbende kvalitetsudvikling og resultatvurdering. Som en del af dette skal skolen fastlægge en procedure for inddragelse af elever og lærere. Og proceduren skal omfatte selvevaluering, kvalitetsudvikling og resultatvurdering i forhold til elevernes faglige niveau, trivsel samt overgang til videregående uddannelse.

Disse elementer indgår som beskrevet i de årlige evalueringer, som offentliggøres i ressourceregnskabet.

Lærere inddrages på en række forskellige måder i dette arbejde. Dels ved direkte repræsentation i styregrupper, Fagligt forum og projektgrupper og dels som deltagere i selve spørgeskemaundersøgelsen og endelig ved kvalitetssikringsdagen, hvor lærerkollegiet høres om styregruppernes udkast til tolkning af evalueringer og udkast til opfølgingsplaner.

Enhed for Kvalitetssikring gennemfører desuden årlige møder med alle faggrupper med oplæg om faggruppens løfteevne og karaktergivningspraksis (forstået som differencen mellem årskarakterer og eksamenskarakterer) i faget. Disse møder har bl.a. som formål at styrke kvaliteten af karaktergivningspraksis i de enkelte fag.

Eleverne inddrages dels ved at blive spurgt årligt i spørgeskemaundersøgelsen og dels ved, at vi efterfølgende afvikler en klassens time for alle klasser med fokus på de - for klassen - særligt relevante resultater.

Kvalitetssystemets arbejde med evalueringsstrategi for evaluering af særlige faglige og pædagogiske indsatser

Ifølge bekendtgørelsens §61 skal kvalitetssystemet indeholde en evalueringsstrategi og strategi for evaluering af særlige faglige og pædagogiske indsatsområder.

Strategien for evaluering af faglige og pædagogiske indsatsområder er allerede beskrevet, idet det er styregrupperne, der evaluerer på deres indsatsområder og resultater, og opfølgingsplaner for dette offentliggøres årligt i ressourceregnskabet.

Kravene til undervisningsevalueringen uddybes i bekendtgørelsens §19. Her fremgår det at undervisnings- evalueringen skal sikre medinddragelse af eleverne i forhold til tilrettelæggelse af undervisningen og bidrage til at sikre, at eleverne har viden om deres faglige standpunkt, og hvordan de fremadrettet kan udvikle og forbedre deres faglige og personlige udbytte af undervisningen.

Undervisningsevaluering - læringsevaluering

Vi har på Rysensteen Gymnasium faste retningslinjer for, hvordan undervisningen løbende evalueres

Lærerne skal således på hvert undervisningshold evaluere undervisningen minimum to gange årligt. Mindst én af evalueringerne skal være skriftlig og anonym. Undervisningsevalueringen skal indeholde spørgsmål til de tre hovedområder: det faglige, det pædagogiske og elevernes egen indsats samt til skolens indsatsområder.

Hver undervisningsevaluering efterfølges af en mundtlig præsentation af hovedresultaterne for eleverne og en diskussion med eleverne om, hvordan undervisningen kan tilrettelægges på en måde, der understøtter deres læring mest muligt. Herefter udarbejder læreren sammen med eleverne en skriftlig opfølgingsplan. Ved den efterfølgende evaluering følger læreren op på punkterne i opfølgingsplanen.

Portfolioer og elevrefleksioner med mål for egen læring

Bekendtgørelsens §19 indeholder desuden en bestemmelse med krav om, at eleverne skal inddrages i, hvordan de løbende forbedrer sig gennem mål for egen udvikling. Denne bestemmelse supplerer kravet om, at eleverne løbende skal have viden om deres faglige standpunkt.

På Rysensteen Gymnasium afholder lærerne på hvert undervisningshold karaktersamtaler med eleverne minimum en gang årligt. Herudover har vi oprettet en læringslog til hver enkelt elev, hvori eleverne løbende reflekterer over deres læringsprogression og formulerer mål for egen udvikling. Disse samtaler har til formål dels at sikre elevernes løbende viden om deres faglige standpunkt og dels at understøtte deres arbejde med mål for egen læring.

For at styre processen omkring refleksionen er der skemalagte positioner henover de tre år, hvor hver enkelt elev nedskriver sine refleksioner i en læringslog.

Læringsrefleksion fra 1g til 3g

Elevernes refleksioner over egen læring foregår løbende fra 1g til 3g.

I 1.g sker refleksionen af tre omgange:

- i forbindelse med første standpunktskarakter, som ligger i februar måned
- efter karaktersamtalerne, hvor hver elev har lærings-SUS (studerudviklingsamtale) med sin team-lærer hvor eleverne - pba. karaktersamtalerne i fagene - formulerer læringsmål for den efterfølgende tid i gymnasiet
- i forbindelse med det mundtlige forsvar for DHO opgaven, som ligger i eksamensterminen i juni, hvor eleven igen skriver læringsmål i sin portfolio. I forbindelse med denne sidste refleksion i 1g, er der særligt fokus på elevens skriftlige læringsprogression.

I 2g sker elevens refleksioner ligeledes af tre omgange:

- i forbindelse med første standpunktskarakter i november måned
- i forbindelse med den efterfølgende lærings-SUS med team-læreren. Her er formålet det samme som ved lærings-SUS i 1g
- i forbindelse med det mundtlig forsvar for SRO opgaven, som ligger i eksamensterminen i juni måned. I forbindelse med denne sidste refleksion i 2g, er der intet særligt fokus på elevens skriftlige læringsprogression.

I 3g sker elevens læringsrefleksioner i forbindelse med refleksion over første standpunktskarakter i november måned.

Som noget nyt indeholder evalueringerne også en analyse af elevernes udvikling fra grundskoleelev til gymnasieelev og belyser, hvordan eleverne kan udvikle deres evne til at reflektere over egne læreprocesser og læreprocesser i samarbejde med andre. Fra sommeren 2018 medbringer nye elever en portfolio, der indeholder refleksioner i forhold til overgangen fra grundskole til gymnasiet. Procedure og rammer for hvordan vi vil inddrage elevernes grundskoleportfolio er på nuværende tidspunkt i udvikling og vil senere blive defineret nærmere.

Evaluering af arbejdet med studievalg, studieretning, valgfag og valg af videregående uddannelse

Evalueringerne inddrager elevernes studievalgportfolio (bekendtgørelsens §5), ligesom elevernes tanker om valg af studieretning, valgfag og valg af videregående uddannelse indgår i evalueringerne.

Evalueringen af elevernes valg af studieretning, valgfag samt tanker om videregående uddannelse indgår i den samtale, som studievejlederne har med hver elev efter endt grundforløb. I denne samtale inddrages den studieretningsportfolio, som eleverne præsenteres for ved skoleårets start, og som de herefter løbende udfylder i løbet af grundforløbet forud for evalueringssamtalen med studievejlederne.

Kvalitetssystemets arbejde med opfølgingsplaner på kvalitetsikringsarbejdet

Bekendtgørelsens §62 stiller krav om udarbejdelsen af en årlig skriftlig opfølgingsplan på kvalitetsikringsarbejdet. Denne skal indeholde en beskrivelse af ændringsbehov, løsningsforslag og operationelle kvalitetsmål, ligesom det skal fremgå, hvilke handlinger der iværksættes på

baggrund af de løbende evalueringer af kvalitetsikringsarbejdet. Herudover er det et krav, at ledelse og bestyrelse skal drøfte og komme med forslag til en fremadrettet opfølgingsplan. De seneste tre års opfølgingsplaner skal være tilgængelige på skolens website.

På Rysensteen Gymnasium fremgår den årlige opfølgingsplan af ressourceregnskabet (<https://rysensteen.dk/ressource-regnskaber-og-n%C3%B8gletal>). Her findes en grundig gennemgang af skolens indsatsområder samt opfølgingsbehov på baggrund af de evalueringer, der løbende gennemføres. Ressourceregnskabet for de seneste tre år er at finde på skolens website.

Kvalitetssystemets arbejde med trivselsmålinger

Bekendtgørelsens §63 krav til skolernes kvalitetssystem omhandler en årlig måling af elevernes trivsel. Fremover vil det være Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK), der faciliterer denne proces.

På baggrund af resultaterne vurderes i MIO både den samlede elevtrivsel, benchmarket op imod andre relevante gymnasier og de enkelte klassers resultater. MIO udmelder derefter på baggrund af de generelle resultater rammerne for en proces, hvor teamlærere drøfter klasseresultaterne med de enkelte klasser.